

De verschillende organisaties, die actief zijn in het domein van normalisatie voor verlichting, onderscheiden zich in het geografisch bereik, het toepassingsgebied en het type documenten waarvan zij de opvolging verzorgen.

De verschillende organisaties actief op het vlak van verlichting zijn:

- ISO – International Standard Organisation
- CIE – International Commission on Illumination
- IEC – International Electrotechnical Commission
- CEN – European Committee for Standardization
- CENELEC – European Committee for Electrotechnical Standardization
- NBN - Bureau voor Normalisatie
- IBE-BIV – Belgisch Instituut voor Verlichtingskunde
- CEB-BEC - Belgisch Elektrotechnisch Comité
- Zagha Consortium

ISO

De internationale normalisatieorganisatie ISO is de instelling die de internationale normen op het vlak van industrie en handel publiceert. Het ISO verenigt experten die hun kennis samenbrengen om internationale normen uit te werken die vrijwillig van toepassing zijn. De documenten die het ISO publiceert kunnen van verschillende aard zijn, zoals normen (ISO), technische specificaties (ISO/TS) of nog technische rapporten (ISO/TR).

De normalisatieactiviteiten van het ISO ontwikkelen zich complementair aan de activiteiten en in nauwe samenwerking met het CIE. Traditioneel gezien is het ISO weinig actief op het vlak van verlichting door deze samenwerking met het CIE. Sinds 2012 is er wel een technisch comité ISO **TC 274** opgericht voor alle aspecten rond licht en verlichting.

Centraal secretariaat ISO

BIBC II
Chemin de Blandonnet 8 - CP 401
CH-1241 Vernier, Geneve / Zwitserland
Tel. : + 41 22 749 01 11
<http://www.iso.org>

CIE

Het CIE, de Internationale Commissie voor Verlichtingskunde, is een internationale organisatie die de normen en basismethoden uitwerkt voor licht en verlichting. Het CIE publiceert normen, technische rapporten en aanbevelingen die erkend en overgenomen worden door het ISO. Het publiceert ook de artikels van de conferenties et symposia die ze organiseert (*proceedings*). Behalve wanneer ze erkend worden als internationale normen, hebben deze publicaties slechts een indicatieve waarde die te vergelijken is met die van aanbevelingen. Toch worden ze in heel wat gevallen als referentie gehanteerd.

Het CIE is in het bijzondere bedoeld als ontmoetingsplaats op internationaal niveau om wetenschappelijke en technische kennis over licht en verlichting uit te wisselen. Het CIE bestaat momenteel uit 36 nationale comités. Naast het uitwerken van normen et basismethodes voor de metrologie voor licht en verlichting ontwikkelt ze eveneens aanbevelingen voor het toepassen van deze basismethodes in nationale normatieve documenten, onder andere via technische rapporten en nota's.

De lijst van de normen en publicaties van de CIE kunnen vind je op de website: - <http://www.cie.co.at>

De CIE is samengesteld uit 6 **afdelingen** die elk een specifiek domein behandelen:

- Division 1 : Vision and colour
- Division 2 : Physical measurement of light and radiation
- Division 3 : Interior environment and lighting design
- Division 4 : Transportation and Exterior Applications
- Division 6 : Photobiology and photochemistry
- Division 8 : Image Technology

België wordt in de CIE vertegenwoordigd door het BIV (Belgisch Instituut voor Verlichtingskunde). Regelmatig wordt ook een nieuwsbrief (CIE News) uitgestuurd om te informeren over de vorderingen van de activiteiten.

CIE Central Bureau

Babenbergerstraße 9/9A
A-1010 Wenen / Oostenrijk
Tel: + 43 (0)1 714 31 87 18
<http://www.cie.co.at/>

IEC

Het IEC, de Internationale Elektrotechnische Commissie, is de internationale normalisatieorganisatie die instaat voor de domeinen elektriciteit, elektronica en aanverwante technieken. Wat producten betreft, is deze commissie verantwoordelijk voor de evolutie van het normenkader. Het IEC, en meer bepaald het Technisch Comité **TC 34 'Lamps and related equipment'** verenigt alle grote producenten van lichtbronnen. Deze groep heeft momenteel als eerste prioriteit om de fotometrische en elektrische eigenschappen van producten te bepalen en harmoniseren. Het aspect elektrische veiligheid is ook een aandachtspunt in deze produktnormen.

CEI - Centraal secretariaat

Rue de Varembe, 3
P.O. Box 131
CH - 1211 Geneve 20 / Zwitserland
Tel. : + 41 22 919 02 11
<http://www.iec.ch>

CEN

Het Europees Comité voor Normalisatie (CEN) vaardigt de Europese normen uit over zicht, fotometrie en colorimetrie, maar ook in verband met verlichtingstoepassingen voor zowel binnen als buitenomgevingen. Europese normen uitgevaardigd door het CEN moeten door die de lidstaten binnen een bepaalde termijn overgenomen worden. De werkgroep van het CEN die zich bezighoudt met de normalisatie van de verlichting is het **TC169 "Light and Lighting"**. Deze bestaat uit 12 technische comités (Working Group WG) die de ontwerpnormen voorbereiden.

- WG 1 : Basic terms and criteria
- WG 2 : Lighting of work places
- WG 3 : Emergency lighting in buildings
- WG 4 : Sports lighting
- WG 6 : Tunnel lighting
- WG 7 : Photometry
- WG 8 : Photobiology
- WG 9 : Energy performance of buildings
- WG 11 : Daylight
- WG 12 (Joint Working group with CEN/TC 226) : Road Lighting

- WG 13 : Non-visual effects of light on human beings
- WG 14: ErP Lighting Mandate Management Group

De werkzaamheden van de verschillende werkgroepen van het TC169 zijn gebaseerd op de wetenschappelijke publicaties en baseren zich op de documenten van het CIE.

European Committee for Standardization (CEN)

CEN Management Centre
Wetenschapsstraat 23
B-1040 Brussel / België
Tel: + 32 (0)2 550 08 11
<http://www.cen.eu>

CENELEC

De opdracht van het CENELEC, het Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie, bestaat erin elektrotechnische normen uit te werken ter ondersteuning van de ontwikkeling van elektrotechnische, elektrische en elektronische goederen en diensten op de Europese markt.

Zoals de IEC legt het CENELEC zich toe op de led-producttoepassing. Het comité werkt onder andere aan de opstelling van normen voor ledlampen met geïntegreerde hulpapparatuur en aan het uitwerken van specificaties voor de beheersystemen van led-modules.

European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC)

CENELEC Management Centre
Wetenschapsstraat 23
B-1040 Brussel / België
Tel: + 32 (0)2 550 08 11
<http://www.cenelec.eu>

NBN

Het Bureau voor Normalisatie (NBN), de opvolger van het Belgisch Instituut voor de Normalisatie (BIN), is op Europees niveau officieel lid van het CEN en het CENELEC. Zijn werkfilosofie bestaat erin de normalisatiewerkzaamheden te decentraliseren, door de opvolging van deze werkzaamheden aan sectoriële operatoren toe te vertrouwen. Deze beschikken in hun specifiek werkdomein over de nodige kennis en ervaring.

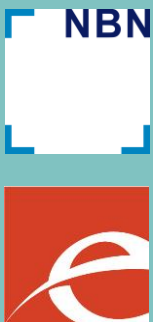
Bureau voor Normalisatie NBN

Birminghamstraat, 131
B-1070 Brussel / België
Tel. : +32 (0)2 738 01 11
<http://www.nbn.be>

IBE-BIV

Het BIV, het Belgisch Instituut voor Verlichtingskunde, houdt zich bezig met alle wetenschappelijke en technische activiteiten voor zowel kunstlicht als daglicht. Het BIV groepeerde personen en ondernemingen die actief zijn op het vlak van verlichting in België.

Het is de sectoriële operator die door het NBN gemandateerd is om de Europese normalisatie op het vlak van verlichting (CEN TC 169) op te volgen en te bestuderen. In de domeinen waarvoor er op Europees vlak nog geen normalisatiewerkzaamheden aan de gang zijn, kunnen nationale instellingen verder

normen opstellen. Het BIV is dan de organisatie die deze nationale norm opstelt. Het BIV is een internationaal vlak één van de nationale comités die deel uitmaken van de CIE. Het BIV bestaat uit vier werkgroepen:

- **Werkgroep A** : Verlichtingswetenschappen
(Terminologie, visie, fotometrie, colorimetrie en opleiding/onderwijs)
- **Werkgroep B** : Verlichtingstoepassingen
(Binnenverlichting, buitenverlichting, noodverlichting)
- **Werkgroep C** : Verlichting voor transport
(Openbare verlichting en signalisatie)
- **Werkgroep D** : Organisatie van externe activiteiten

De doelstellingen van het BIV zijn om de Belgische afgevaardigden in de werkgroepen van de CIE en van het CEN te ondersteunen en indien nodig te vervangen, en de leden van het BIV te informeren volgens hun belangencentra. Meer algemeen stelt het BIV zich tot doel om de technische en wetenschappelijke activiteiten met betrekking tot verlichting aan te moedigen.

Belgisch Instituut voor Verlichtingskunde IBE-BIV

Secretariaat: p.a. Laboratorium voor Lichttechnologie
KU Leuven Technolgiecampus Gent
Gebroeders De Smetstraat 1
B-9000 Gent / Belgique
Tél. : + 32 (0)9 265 87 13
<http://www.ibe-biv.be>

CEB-BEC

Het BEC, het Belgisch Elektrotechnisch Comité, is de sectoriële operator die door het NBN gemachtigd is voor de domeinen elektrotechniek en elektronica. Het BEC vertegenwoordigt dus de Belgische belangen op Europees en internationaal niveau. Daarnaast staat het in voor de omzetting van de Europese normen in Belgische normen en voor de verdeling van de internationale normen.

Belgisch Elektrotechnisch Comité

Auguste Reyerslaan, Diamant Building
B-1030 Brussel / België
Tel. : + 32 (0)2 706 85 70
<http://www.ceb-bec.be>

Zhaga

Naast deze nationale en internationale operatoren vermelden we ook het consortium Zhaga, dat een groot aantal industriële ondernemingen groepeerd. Deze organisatie streeft naar uitwisselbaarheid van ledmodules door onder meer gestandaardiseerde interfaces te ontwikkelen om zo de integratie in verlichtingstoestellen te kunnen vergemakkelijken.

The Zhaga Consortium

c/o IEEE-ISTO, attn. Rosalinda F. Saravia
445 Hoes Lane
Piscataway, NJ 08854 / USA
Tel. : + 1 732 562 6037
<http://www.zhagastandard.org>

